

LAPINLAHTI

Vt 5 parantamisalueen välillä Valkeinen-Taipale arkeologinen inventointi 2023

Täydennetty versio 2

Timo Jussila
Timo Sepänmaa

Tilaaaja: Pohjois-Savon ELY-keskus

Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	3
Inventointi	4
Lähteet:	5
Kiinteät muinaisjäännökset	6
1 Lapinlahti Nerkoo-Valkeinen	6
2 Lapinlahti Pieni Valkeinen	6
Muut kohteet	8
3 Lapinlahti Kangaslampi W.....	8
4 Lapinlahti Iso-Kangaslampi eteläpuoli.....	9
Vanha tie	10

Kansikuva: Uuden tielinjan maastoa Iso-Kangaslammen itäpuolella, Valkaman pohjoispuolella Mätäs-mäellä (kaksi kuvaa) ja Lamminkorvessa.

Perustiedot

Alue: Valtatien 5 parannusalue Lapinlahden Nerkoossa, välillä Iisalmi Taipale (pohjoisessa) – Valkeinen järven itäpuoli (etelässä). Parannussuunnitelma sisältää uuden tielinjauksen nykyisen itäpuolella sekä uusia liittymiä ja rinnakkaistiejärjestelyitä.

Tarkoitus: Selvittää tiesuunnittelualueen muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi määritetyt arkeologiset jäännökset.

Maastotyö: 23.5.2023

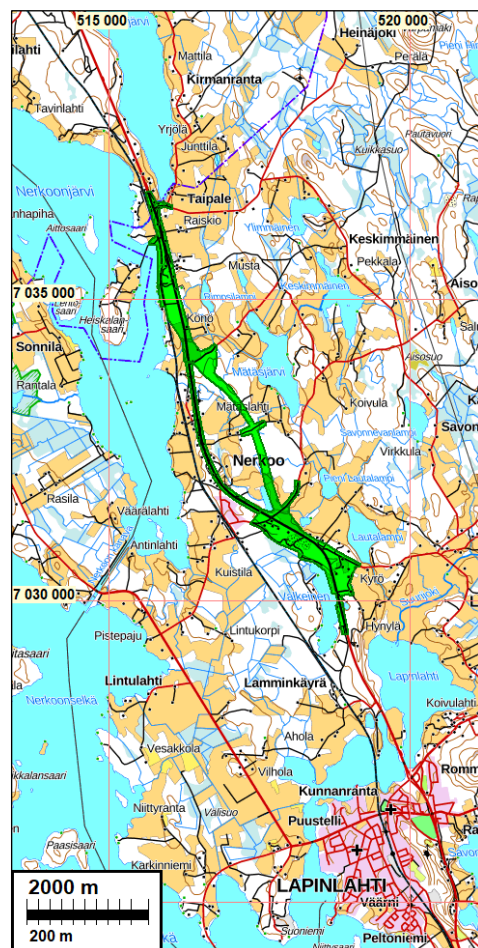
Tilaaja: Pohjois-Savon ELY-keskus

Tekijät: Timo Jussila ja Timo Sepänmaa

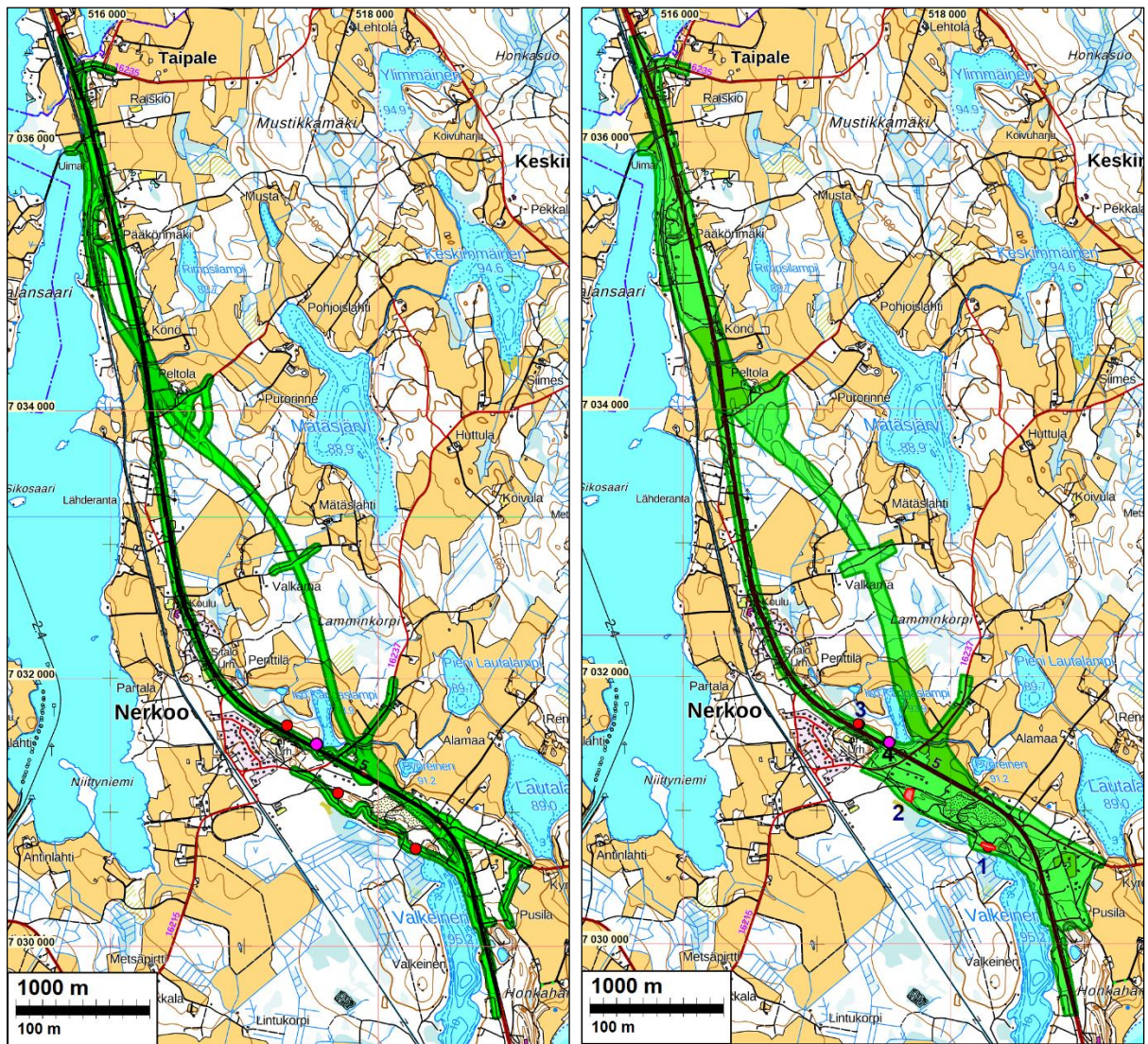
Tulokset Tiesuunnitelman alueelta ei löydetty ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Alueella sijaitsevat aiemmin tunnetut kaksi muinaisjäännöstä todettiin rajaukseltaan edelleen päteviksi. Alueen liepeellä sijaitseva ennestään tunnettu mahdollinen muinaisjäännös (raportin kohde nro 3) todettiin luontaiseksi pinnanmuodoksi, eikä siinä ole muinaisjäännöstä. Sen lähellä todettiin kellarikuopan jäännös, jota ei katsottu suojelukohteeksi (raportin kohde 4).

Ainoina arkeologisia suojelukohteina alueella ovat ennestään tunnetut kivikautiset asuinpaikat (toisessa on lisäksi mahdollisia pyyntikuoppia) Nerkoo-Valkeinen ja Pieni-Valkeinen.

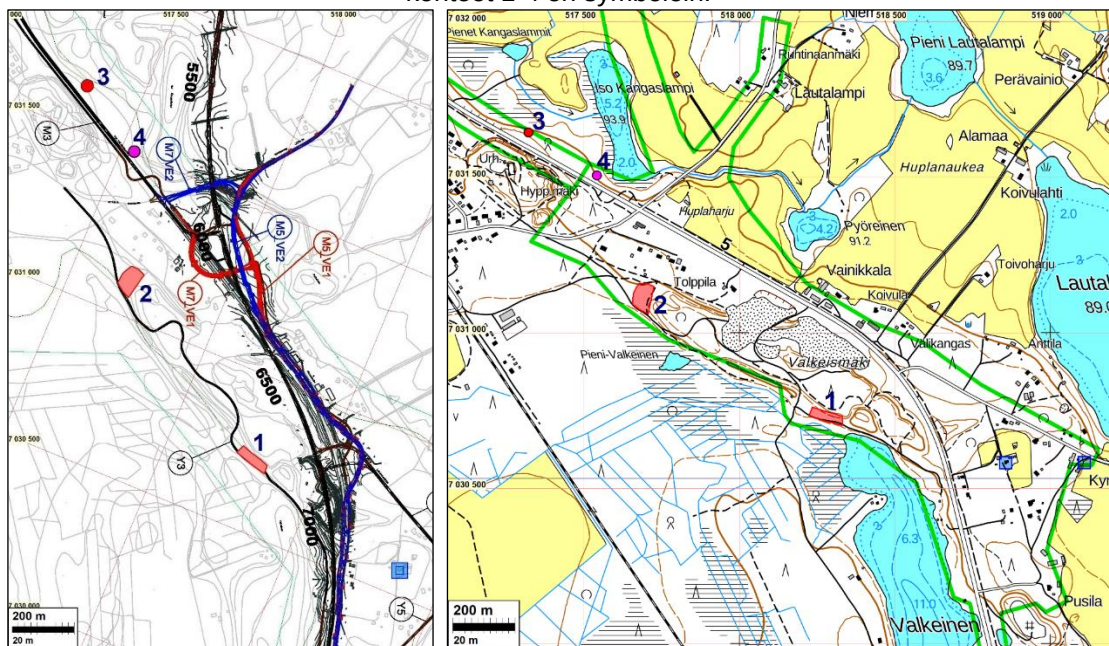
Selityksiä: Koordinaatit ovat ETRS-TM35FIN koordinaatissa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastietokannasta marraskuussa 2022, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 05/2023. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikroliitti Oy:n palvelimella ja sen varmuuskopioilla. Tutkittu tiesuunnitelma-alue vihreällä

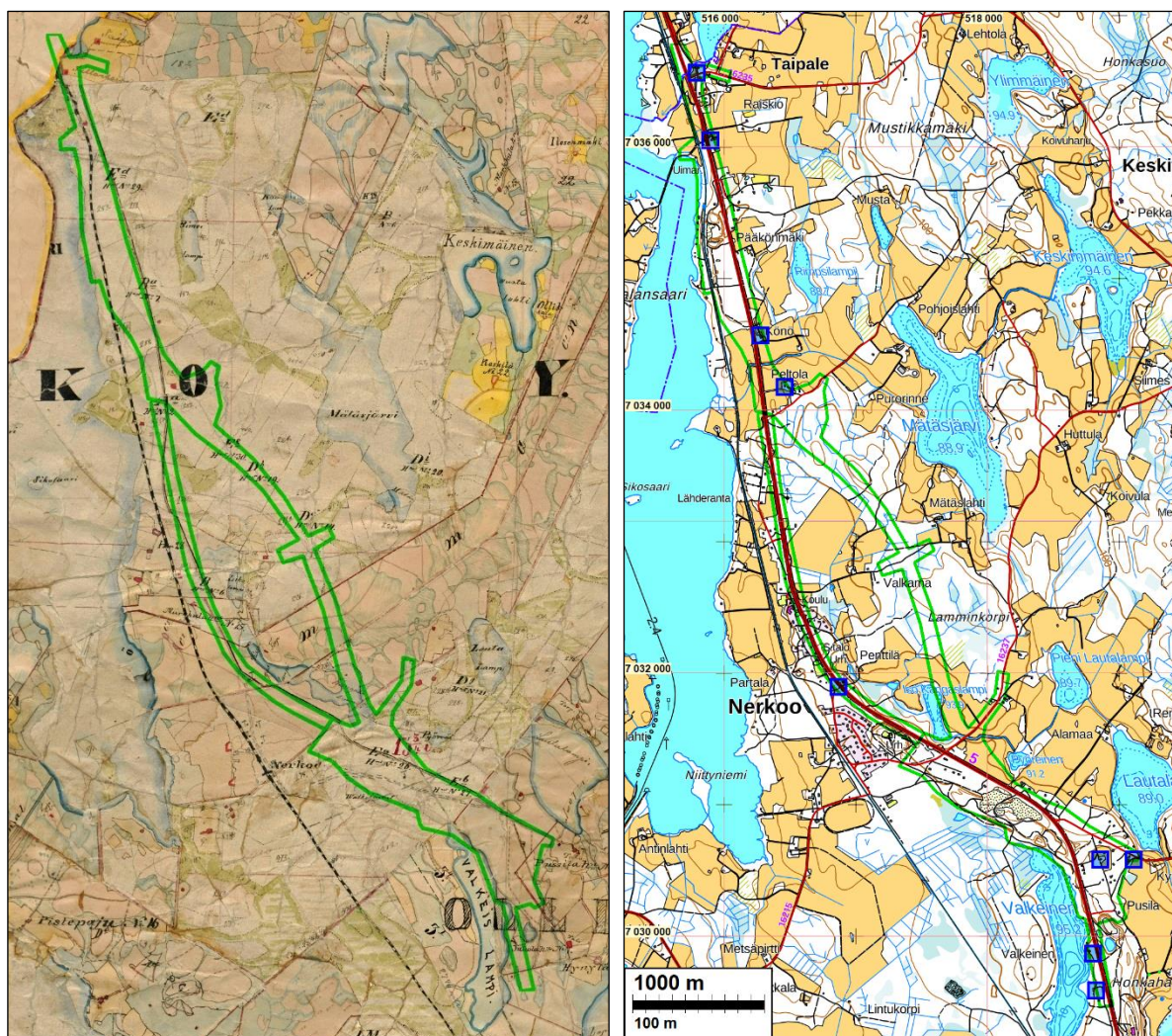
Kartat

Vasemmalla tiesuunnitelma-alueet vihreällä, oikealla käytännössä maastossa inventoitu alue. Raportin kohteet 1-4 eri symbolein.

Alueen eteläosa missä arkeologiset kohteet 1-4. Tiesuunnitelman luonnoskartin ja maastokartan otteet. Sininen neliö on talo tai torppa 1844 pitäjänkartalla

Ote 1840-luvulla laaditusta Lapinlahden pitäjänkartasta. Siihen on myöhemmin piirretty päälle rautatie ja nyt tutkimusalueen raja jossain määrin karkeasti – kartta on kovin kulunut. Oikealla maastokarttaote johon on merkitty pitäjänkartalta paikannetut talot ja torpat (ei tutkittu niiden "statusta") sinisin neliöin.

Inventointi

Lapinlahdella, lisalmen rajalta etelään, Välillä Taipale-Valkeinen on käynnissä valtatie 5:n parantamisen suunnittelu, jossa mm. kaavaillaan yhtenä vaihtoehtona uutta tielinjaa nykyisen länsipuolelle. Pohjois-Savon ELY-keskus tilasi arkeologisen inventoinnin suunnitellulle tiehankealueelle Mikroliitti Oy:ltä. Inventoinnin maastotyö tehtiin 23.5.2023 työn kannalta hyvissä olosuhteissa. Inventoinnin tekivät Timo Jussila ja Timo Sepänmaa.

Alueella – Nerkoossa – on viimeksi inventoitu muinaisjäänneksiä vuonna 2009 (Jussila). Tuolloinen inventointi ei käsittänyt nyt kaavaillun uuden tielinjan aluetta ja tuolloin historialliseen aikaan ei kiinnitetty samanlaista huomiota kuin nykyään.

Nykyinen valtatie kulkee alueella lisalmesta Lapinlahden keskustaan ja edelleen Siilinjärvelle ulottuvalla harjulla, jolta tunnetaan lukuisia kivikautisia asuinpaikkoja. Nerkoon alueelta kaksi. Tiehankeen suunnittelualueet sijoittuvat 88 – 110 m korkeusvälille, pääosin 90-105 m välille. Muinaisen Saimaan korkein ranta (n. 4800 – 4500 eKr.) on alueella hieman alle 110 m tasolla. Ancyliusjärven taso 8400 eKr. on alueella noin 130 m tasolla. Korkeustasojen puolesta koko alueelta voi periaatteessa lähes missä tahansa sijaita rantasidonnainen, kivikautinen asuinpaikka.

Harjulla alueen maasto vaihtelee sorasta hiekkaan. Heti harjun ulkopuolella maaperä on kivistä ja hienoaaineksista, alemmilla tasoilla savista moreenia. Tyypilliset ja parhaat esihistorialliset asuinpaikkamaastot sijaitsevat siis nykyisen tien ympärillä, harjualueella. Harju on suureksi osaksi kaivettu pois ja rakennettua, mutta ehjääkin maastoa on. Huomattava osa tutkittavasta alueesta on peltoa.

Alue kuuluu pääosin (pohjoisosaltaan) Nerkoon kylään ja eteläisin osa Valkeisen tasalta etelään Ollikkalan kylään. Alueella on ollut yksittäistaloja ja torppia. V. 1844 Pitäjänkartalta tiesuunnitelman alueelle ja sen lähistölle paikantuu yhdeksän taloa tai torppaa. Ollikkalan puolta lukuun ottamatta Pitäjänkartalla ei vaikuta olevan tutkimusalueen kohdilla myöhempiä päälle piirroksia muita kuin rautatie. Siten pitäjänkartta kuvaa hyvin 1840 lukua vanhempaa, 1700 luvun lopun asutustilannetta. Kartta on laadittu 1840 luvulle mennessä tehdyistä toimituskartoista, käytännössä isojakokartoista. Tarkempia vanhoja karttoja ei katsottu tarpeelliseksi etsiä ja tutkia.

Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laaditusta Museoverkon rinnevarjosteesta tarkasteltiin arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoisia maastonmuotoja – lähinnä kuoppia. Kaikki siinä havaitut ja maastossa tarkastetut osoittautuivat nykyajan tuotteiksi tai luontaisiksi.

Maastotyössä tiesuunnitelma-alueet tarkastettiin käytännössä lähes kattavasti silmänvaraisesti, pihoja ja rakennettuja maastoja lukuun ottamatta. Pellot olivat osin oraalla, jossa saattoi kulkea ja pintaa hyvin havainnoida tai eri vahvuisen heinän peitossa – välttävästi saattoi pellon pintoja tarkastella liki kaikkialla. Tutkitun alueen pellot sijaitsevat harjun sivussa ja ovat maaperältään hienoaaineksista moreenia. Hyviä maastoja kivikaudelle emme pelloilla todenneet. Harjua lukuun ottamatta, metsämaastot olivat arkeologisessa mielessä pääosin surkeita – piirteetöntä, kosteaa, kivikkoa. Mätäsjärven länsipuoleisella Mätäsmäellä, tiesuunnitelma alueella maasto ja maaperäkin olivat arkeologisesti mielenkiintoisempia: maaperä hiekkaista, joskin kivikkoista mutta vähäkivisiäkin maastonkohtia tavattiin ja ne koekuopitettiin. Alueen pohjoispään rakentamatonta harjumaastoa tien ja Nerkoonjärven välillä katsottiin varsin perusteellisesti. Samoin vielä jäljellä olevaa harjumaastoa hankealueen eteläpäässä. Tunnetut kohteet tarkastettiin.

Missään ei havaittu merkkejä esihistoriasta. Alueen vanhat talon- tai torpanpaikat ovat edelleen käytössä, pihamaita tai tilakeskuksia. Yksi on jäänyt nykyisen vt. 5:n alle. Maastossa etsittiin ja tarkasteltiin erityisesti merkkejä vanhasta historiallisen ajan asutuksesta ja toiminnasta. Sellaisia ei havaittu kuin yksi kellarikuopan jäännös (raportin kohde 4), joka sekään ei liene kovin vanha. Vanhasta (pitäjänkartalle piirretystä) harjulla kulkeneesta tiestä, nykyisen valtatie edeltäjästä, ei havaittu fossiloituneita jälkiä. Ennestään tunnettu mahdollinen muinaisjäännös todettiin nyt luontaiseksi ilmiöksi (raportin kohde 3).

Alueella on siis kaksi arkeologista suojelukohdetta, kivikautista asuinpaikka, jotka sijaitsevat etäällä tiehankkeesta, ellei sivutiejärjestelyitä niiden liepeille tule (raportin kohteet 1 ja 2)

16.6.2023

Timo Jussila
Timo Sepänmaa

Lähteet:

Jussila T, 2009: Lapinlahti Nerkoon osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy
Lapinlahden pitäjänkartta 1844. Maanmittauslaitos
Peruskartta 3332 06, 1973, 1991. Maanmittauslaitos

Kiinteät muinaisjäännökset

1 Lapinlahti Nerkoo-Valkeinen

Mj tunnus: 1000014283
 Status: kiinteä muinaisjäännös
 Tyyppe: asuinpaikat
 Ajoitus: kivikautinen

Koordinaatit: N 7030724 E 51828 Z: 99

Tutkimukset: Timo Jussila inventointi 2009

Kuvaus Jussila 2009: Kohde sijaitsee Nerkoon kaakkoispuolella, Valkeismäen laajan hiekkakuopan itäosan eteläreunalla, tien ja hiekkakuopan välisellä tasanteella. Tasanteen metsä oli hakattu ja maaperä laikutettu. Laikutusvaoista löytyi asbestisekoitteista ohutseinäistä keramiikkaa, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. Asuinpaikka lienee osin tuhoutunut hiekanotossa.

Jussila ja Sepänmaa 2023: Paikalla nyt tiheähkö mäntyvesakko ja laikut ovat kasvaneet umpeen. Tarkennettakoon maaston kuvausta siten, että tien pohjoisreunalla on törmä jonka päällä on tasanne ja sen päältä löydöt. Tieltä ei löytöjä. Asuinpaikka on ilmeisesti "takaosiltaan" tuhoutunut maan otossa. Vuonna 2009 saatettiin tehdä tarkkoja löytöhavaintoja, joiden perusteella tehty rajausta on ilmeisen hyvä.

Asuinpaikkaa tien ja hiekkakuopan välillä etelään ja pohjoiseen'

2 Lapinlahti Pieni Valkeinen

Mj tunnus: 1000014280
 Status: kiinteä muinaisjäännös
 Tyyppe: asuinpaikat asumuspainanteet
 Tyyppe: työ- ja valmistuspaikat pyyntikuopat (oletus)
 Ajoitus: Asuinpaikka kivikautinen, mahdolliset pyyntikuopat ajoittamattomia.

Tutkimukset: Timo Jussila inventointi 2009, Jussila ja Sepänmaa 2023 inventointi.

Koordinaatit: N 7031144 E 517702 Z 101

Kuvaus: Muinaisjäännösrekisterissä on yhdistetty samaksi kohteeksi Jussilan v. 2009 raportoimat kohteet kivikautinen asuinpaikka (asumuspainanne) Pieni-Valkeinen ja sen eteläpuolella sijaitsevat mahdolliset pyyntikuopat Pieni-Valkeinen 2.

Asumuspainanne

Koordinaatit N 7031148 E 517694, GNSS mittaus 2023, painanteen keskikohta.

Kuvaus: Tasaisella ja loivasti etelään viettävällä kankaalla on matalan muinaisrantatörmän takana laakea pyöreä (ehkä hieman neliömäinen – Jussila 2023: melko selvästi neliömäinen) ja matala painanne, halkaisija n. 5 m. Painanteen lounaisreunalle - sisäpuolelle - tehdystä kahdesta koekuopasta tuli muutama kvartsi-iskos, sekä palaneilta vaikuttavia kiviä. Muissa n. viidessä painanteeseen tehdyssä koekuopassa ei löytöjä havaittu. Paikka on karua hiekkakangasta. Painanteessa selvä muutaman sentin vahvuinen podsolmaannos.

Alakohteet, pyyntikuopat:

(Jussila 2023:) Muinaisjäännösrekisterissä kuoppien ajoituksena on "kivikautinen". Mitään kuoppia ajoittavaa ei ole saatu esille. Periaatteessa niiden ajoitus voi olla kivikaudelta historialliselle ajalle. Pyyntikuoppa funktio on myös oletus. Niiden kuvauksien "hiilen puuttumisen" maininnalla tarkoitetaan sitä, että kyseessä ei ole hiihauta, jotka usein näkyvät maastossa samanlaisina kuoppina kuin nämä.

Pyyntikuoppa 1

Koordinaatit N 7031132 E 517710

Kuvaus: Parikymmentä metriä asumuspainanteesta kaakkoon on pyöreä kuoppa, halkaisijaltaan n. 2–2,5 m ja syvyys n. 60 cm. Kuopassa podsol, mutta ei hiiltä.

pyyntikuoppa 2

Koordinaatit N 7031097 E 517678

Kuvaus: n. 2, 5 m halkaisijaltaan oleva pyöreä kuoppa, syvyys on n. 80 cm. Kuopassa on podsolmaannos, mutta ei hiiltä. Kuoppa 25 m etäisyydellä kuopasta 3.

pyyntikuoppa 3

Koordinaatit N 7031078 E 517698

Kuvaus: halkaisija noin 2,5 m ja syvyys 60 cm. Kuopassa on podsolmaannos, mutta ei hiiltä.

Jussila 2023: Asuinpaikan rajausta on karkea arvio – sitä ei ole tarkemmin selvitetty. Pohjoispuolella on avoin tieura ja pihoissa ja niiden liepeillä avointa maastoa samoin itäpuolen tien kohdalla hiekkakuopan reunoilla. Näillä alueilla ei 2009 ja 2023 havaittu mitään esihistoriaan viittaavaa, joten rajausta pohjoiseen ja itään on selvä. Eteläpuolella on myös avoin tien pinta josta ei havaintoja ja sen eteläpuolella törmä. Rajaukset kaikkialle muualle kuin länteen ovat selvät

muinaisjäännöksen maastoa pohjoiseen

Muut kohteet

3 Lapinlahti Kangaslampi W

Mj tunnus: 1000014285
 Status: muu kohde (aiemmin mahdollinen muinaisjäännös)
 Tyyppi: luontainen pinnanmuoto
 Ajoitus: -

Tutkimukset: Timo Jussila inventointi 2009. Jussila ja Sepänmaa 2023 inventointi.

Koordinaatit: N 7031644 E 517322

Kuvaus: Jussila 2009: kapea tasanne, josta törmä laskee jyrkästi pohjoiseen, Kangaslampien väliseen laaksoon. Paikalla on matala nelisivuinen painanne, kooltaan n. 5 x 4 m. Painanteen toinen pää on koverrettu tasanteen takaa nousevaan törmään. Painanne vaikuttaa ihmistekoiselta. Paikalla on ollut virtauksia mutta ne tuskin voivat nelisivuista painannetta tehdä. Painanteessa on vahva, n. 7-10 cm paksu podsolin huuhtoutumiskerros, joten sen ikä on vähintäänkin useita satoja vuosia. Tein painanteeseen ja sen viereen kaikkiaan 10 koekuoppaa enkä havainnut niissä missään painannetta ajoittavia (tai muitakaan) löytöjä. Painanteen ajoitus ja funktio jäävät epäselviksi mutta painanne muistuttaa kivikautisia asumuspainanteita. Kyseessä on siis mahdollinen muinaisjäännös. Maaperä paikalla on hiekkaa, karua mäntykangasta.

Jussila ja Sepänmaa 2023: Teimme painanteeseen ja sen viereen kaikkiaan 12 koekuoppaa. Missään ei mitään viitettä vanhasta ihmistoiminnasta. Maaperä on - toisin kuin 2009 mainitsin – sorainen hiekka. Podsolin A kerros vaihteli sentistä kymmeneen. Paikka ei siis ole kuitenkaan aivan luontaisessa tilassa ja jotain häiriötä siinä on ollut. Nelisivuisuus ei ole aivan selvää. Mitä ilmeisimmin kyse on luonnonmuodostumasta. Niin tai näin, mitään viitettä esihistoriasta siinä ei ole. Paikka ei ole mielestämme muinaisjäännös.

Matala painanne, luoteeseen.

4 Lapinlahti Iso-Kangaslampi eteläpuoli

Mj tunnus:

Status: muu kohde

Tyyppi: kellarikuoppa

Ajoitus: historiallinen

Tutkimukset: Jussila ja Sepänmaa 2023 inventointi.

Koordinaatit: N 7031506 E 517542

Kuvaus: Jussila ja Sepänmaa 2023: Harjun koillisrinteen yläosassa on rinteeseen kaivetun kellarikuopan jäännös. Kooltaan n. 2 x 3,5 m (sisämitta). Seinät ovat kivetyt harjun mukulakivillä. Puisen kattorakenteen jäänteitä oli vielä juuri ja juuri näkyvissä, joten kellari lienee lopullisesti hylätty ehkä 1900 luvun lopulla. Emme pidä jäännöstä arkeologisena suojelukohteena.

Kellarikuopan jäännökset, lounaaseen.

Vanha tie

(Timo Jussila: lisäys elokuussa 2023)

Alueen poikki on kulkenut vanha ns. Kainuuntie joka alkujaan kulki Mikkelistä Kuopioon (1600-luvun lopulla) ja sittemmin edelleen Kuopiosta Iisalmeen (1700 luvun alkupuoliskolla) josta myöhemmin 1700 luvun lopulla Ouluun. Tätä tielinjaa ei alkuperäisessä raportissa käsitelty riittävän laajasti ja perusteellisesti. Maastotyössä vanhaa tietä tarkkailtiin ja siitä etsittiin jälkiä – tuloksetta, miksi siihen ei sitten aikaa raportoinnissakaan käytetty toteamusta enempää.

Tie on kulkenut Siilinjärveltä Iisalmeen kulkevaa harjua noudattaen liki koko kyseisen välin matkansa. Niin myös Nerkoon alueella. Tie on merkitty 1755 Iisalmen Pitäjänkarttaan. Kartta on niin ylimalkainen ja epätarkka, sekä eri suuntiin eri mittakaavainen (venynyt ja kiertynyt), että sitä on mahdotonta likimainkaan luotettavasti asemoida nykyaikaisiin koordinaatistoihin. Karttaa ei siis voi tarkastella yksityiskohtaisesti, eri merkintöjä tarkasti paikantaen. Kartta on käytännössä viitteellinen ja jokaisen yksityiskohdan sijainti on erikseen arvioitava silmänvaraisesti (ei siis mekaanisesti mittaamalla ja asemoimalla). Tietä ei alun perin ole tarkasti kartoitettu, sellaisella tarkkuudella että voimme siitä likimainkaan tarkkoja sijainti-ohjauksia tehdä.

Voidaan todeta, että 1755 tielinja on Nerkoon alueella kulkenut harjulla ja pääpiirteittäin (mitä tarkemmin ei voi sitä tarkastella) noudattanut 1840/90 luvun pitäjänkartan linjausta. Nerkoon pohjoisosassa, Siikalahden tasalla, missä harju mataloituu ja leviää eikä juurikaan erotu ympäristöstään (on kuitenkin maan tasaisena) tie on kuitenkin mahdollisesti myöhemmästä linjauksesta hieman itään, Pääkönmäen talon tasalta koilliseen kaartaan, pohjoiseen kaartaan takaisin luoteeseen Raiskion talon länsipuolelta. Edellä kuvattu mahdollinen vanhan ratsutien myöhemmästä poikkeava kulku on pääosin pellossa ja muilta osin täysin rakennetussa maastossa. Sen etsiminen on mahdotonta – harjulle raivatusta ja kummemmin perustamattomasta tiestä on tuskin mitään jälkiä jäänyt alun perinkään, saati säilynyt ja tunnistettavissa. Tämä mahdollinen vanhan tien nykyisestä poikkeava osuus on joka tapauksessa tämän inventoinnin tutkimusalueen ulkopuolella.

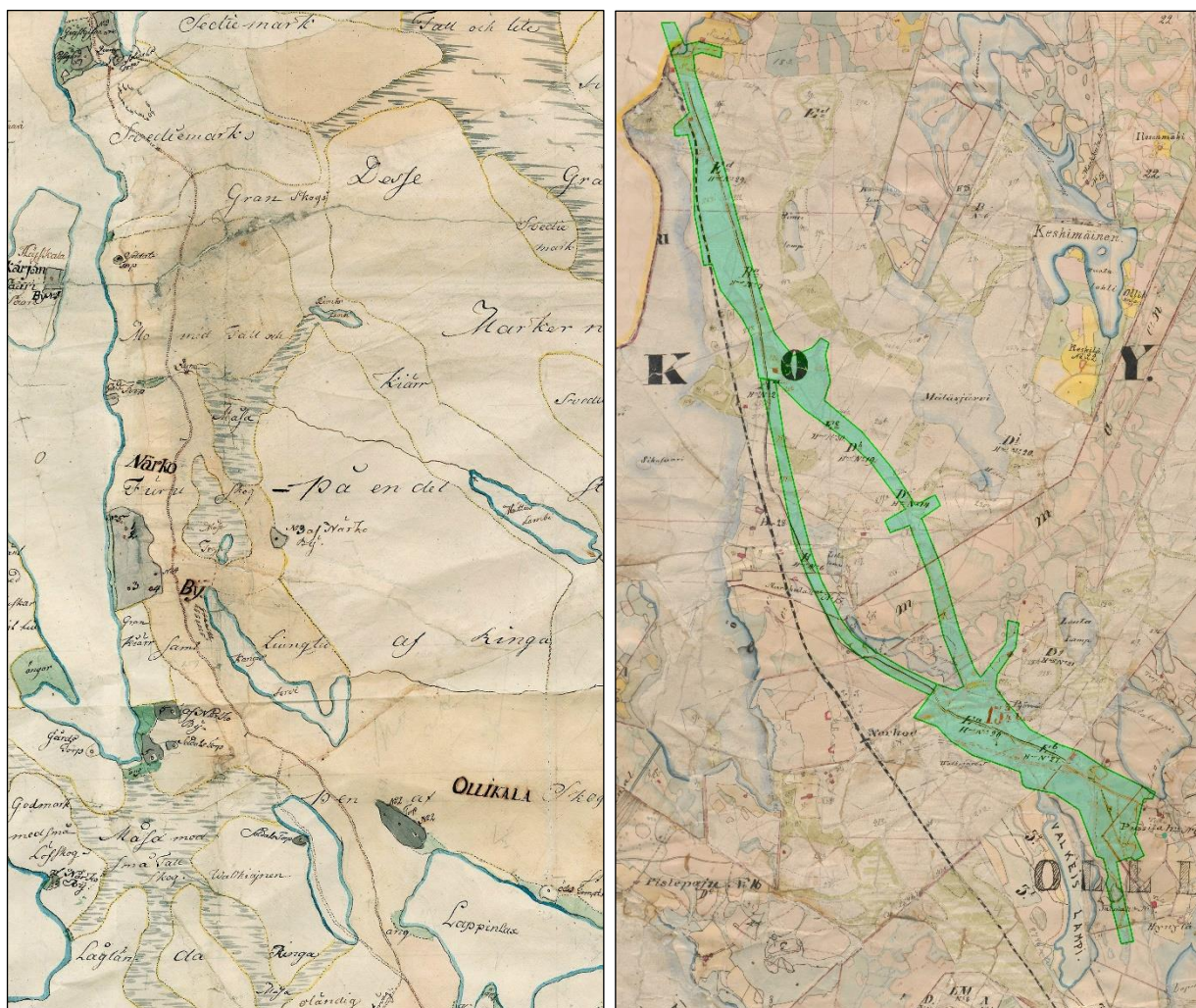
Toinen mahdollinen (on edelleen korostettava: ei lainkaan varma) poikkeama myöhemmistä linjauksista on edellisen eteläpuolella, Mätäsjoen eteläpuolella, Peltolan ja Kaukopellon talojen tasalla jossa ”koukkaus” itään ehkä suurin piirtein peltolan etelä- länsipuolitse. Täällä mahdollinen vanha tielinjaus leikkaa tutkimusalueen. Alueen suopohjainen metsä katsottiin melko perusteellisesti mutta ei silmin eikä laserkeilausaineiston avulla havaittu pienintäkään viitettä siitä. On mahdollista, että edellä selostettu karttatulkinta on väärä.

Edellisestä etelään, Nerkoon kylän alueella ja tutkimusalueen eteläosassa 1755 tietä ei voi paikallistaa niin että voisi todeta siinä nykyisestä eroavia osuuksia. Koko alue on hyvin epämääräisesti kartoitettu. Joka tapauksessa, harjulla kuljettaessa pidettiin silmällä merkkejä hylätyistä tielinjoista, mutta kuten aiemmin totesin, kovalla harjumaapohjalla kulkeneesta vanhasta 1700 luvulla tehdystä ja 1800 luvulla hylätystä ratsu- (tai kärry-) tiestä ei välttämättä ole jäänyt mitään tunnistettavia jälkiä ehjäänsä, rakentamattomaan maastoon.

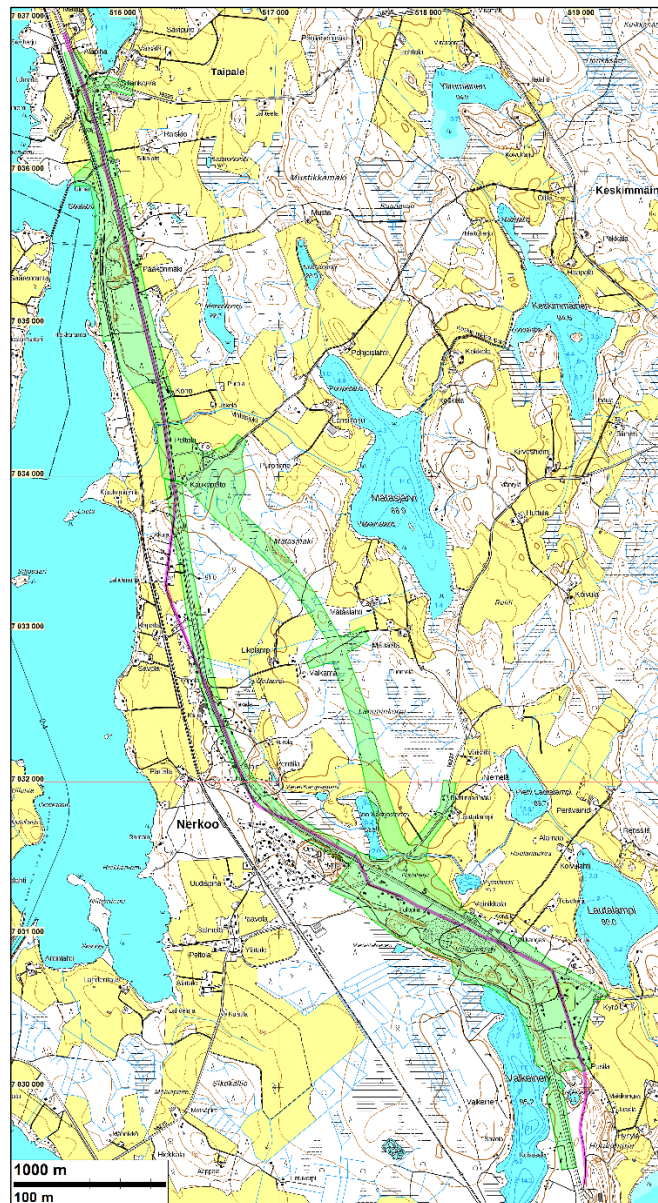
Vanhaa tielinjaa tutkailtiin tarkemmin 1840/1890 pitäjänkartan linjaukselta. Pitäjänkartalla osa tutkimusalueesta on alkuperäistä 1842 piirrettyä, osa myöhemmin, tiettävästi 1890 luvulla päälle liimattua uutta karttaa ja osin päälle piirrettyä (lähinnä rautatie). Karttaa ei myöskään voi aivan tarkasti sijoittaa nykyiseen koordinaatistoon mutta vertaamalla myöhempiin karttoihin, sen aikainen päätie voidaan melko tarkasti rekonstruoida nykykartalle. Onko 1840/90 pitäjänkartan tielinjaus kuinka vanha ja miltä osin se noudattaa 1700 luvun linjausta, ei voida varmuudella sanoa mitään. Maastossa tutkittiin ne selvästi hylätyt (eivät enää käytössä mitenkään) tieosuudet jotka

sijaitsevat tutkimusalueella. Mitään merkkejä vanhasta tiestä emme kuitenkaan maastossa (ehjässä metsämaassa) havainneet missään. Kyseinen tie on ollut käytössä autoliikenteen aikana ja sitä on laajemmin oiottu vasta 1950-luvulta alkaen. Karttatulkinta on siis väärä tai - mikä todennäköistä – paikannus sen verran huono, että tie on hävinnyt hiekanotossa.

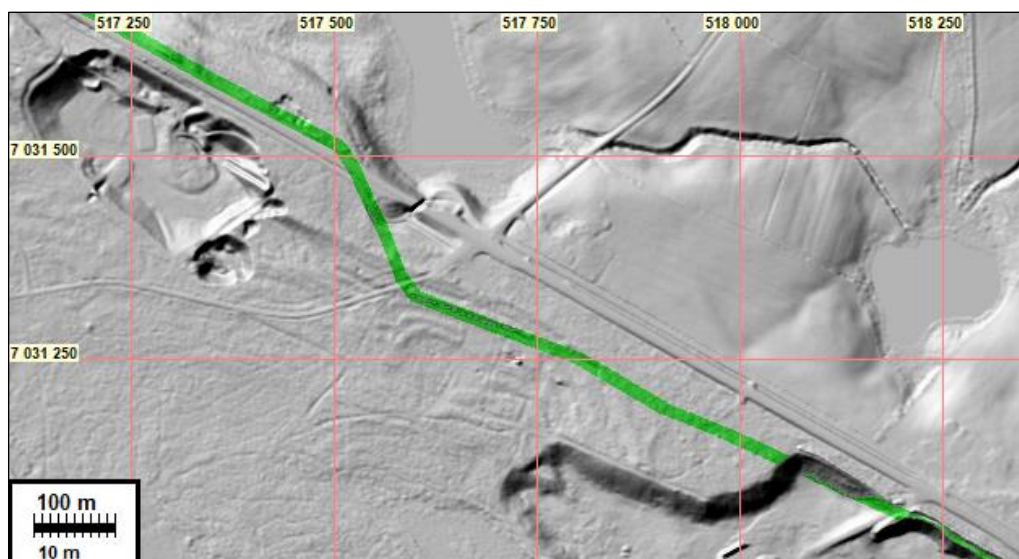
Nerkoon tieparannusalueella (ja sen liepeillä) ei siis ole sellaista ”fossiloitutunutta” vanhaa päätieta, joka olisi muinaisjäännöskelpoinen. Sellaista ei siis ole voitu vanhoilta kartoilta paikantaa eikä sellaista maastossa havaittu etsimisestä huolimatta.

Ote 1755-7 kartasta, Pohjoisessa Iisalmen rajalta etelään Lapinlahtijärven Salonsaaren tasalle. Oikealla ote 1842/1890 pitäjänkartasta. Pitäjänkartta on yhdistelmä eri aikojen päälle piirroksista. Otteen eteläosassa kartan asemointi nykykoordinaatistoon ei ole tarkka mutta keskellä ja pohjoisessa se on tarkka. Sivun 4 pitäjänkarttaotteesta asemointi on taas optimoitu eteläosaan, jossa se on siinä tarkka mutta muualla epätarkka.

Tutkimusalue vihreällä ja 1800-luvun pitäjänkartalta paikannettu tielinja sinipunaisella.

Laserkeilausaineistosta laadittu karttakuva Nerkoontie, Aisomäentien ja valtatie risteyksen alueelta. 1800-luvun pitäjänkartalta paikannettu tie vihreällä. Tunnistettavia jälkiä siitä ei maastossa havaittu.